EBÛ EYYÛB-İ ENSÂRÎ

Peygamberimizin (aleyhisselâm) mihmandarı, Eshâb-ı kiramın büyüklerinden. Ensârdandır. Türkiye'de "Eyyûb Sultân" olarak tanınır. Künyesi Eyyûb'dur. İsmi Hâlid olup, babasınınki Zeyd bin Kelîb, annesininki Hind binti Rebi'a bin Kâ'b idi. Baba tarafından, Ebû Eyyûb bin Zeyd bin Kelîb bin Salebe bin Abdi Avf bin Ganem bin Mâlik bin Neccâr; anne tarafından da Hind binti Rebi'a bin Kâ'b bin Amr bin İmrü'l-Kays bin Salebe bin Kâ'b'ın nesliyle Hazreti Muhammed (aleyhisselâm) ile birleşir. Hazrec kabilesine mensûbtur. Doğum târihi kesin olarak bilinmemesine rağmen, Medine'de Melik Tübbe'nin evinde doğdu. Melik Tübbe, Hazreti İbrâhim'in dininden olup, Yemen'de Resûlullahtan (aleyhisselâm) yediyüz sene önce yaşadı. Son Peygamber Hazreti Muhammed'in (aleyhisselâm) Medine'ye geleceğini devrin büyük âlimlerinden öğrenip, buraya gelerek, yerleşti. Resûlullah (aleyhisselâm) için dahi binalar yaptırıp, îmân ettiğini bildiren bir mektûb yazarak, bıraktı. Hazreti Resûlullah, Hicret-i Nebevî'den sonra Medine-i Münevvere'ye teşrîf edince, vaktiyle Melik Tübbe'nin yaptırdığı ve Hazreti Hâlid'in ikâmet ettiği evin bahçesine devenin çökmesiyle bu mektûb çıkarılıp, Peygamberimize (aleyhisselâm) arz edildi. Resûlullah (aleyhisselâm) bir hadîs-i şerîfte "Tübbe'ye sövmeyiniz, çünkü O mü'min idi." buyurdu.

Hazreti Ebû Eyyûb-i Ensârî, Bi'setin onbirinci senesi (m. 620) Hac mevsiminde îmân ederek müslüman oldu. Bi'setin onikinci senesinde (m. 621) Hac mevsiminde ikinci Akabe Biatinde bulunarak, Resûlullahın (aleyhisselâm) sohbeti ile şereflendi. Eshâb-ı kiram ve Ensâr-ı kiramdan oldu. Hanımı Ümmü Eyyûb de (radıyallahü anha) Müslüman olup, Peygamberimize (aleyhisselâm) hizmet ile şereflendi. Üç erkek, bir kız çocuğu vardı. Eyyûb, Abdurrahmân, Hâlid erkek; Amre de kız çocuğudur.

Resûlullah (aleyhisselâm) Hicret'ten sonra ondört gün Kubâ denen yerde kaldı. Buradan Medine'ye hareket etmek üzere ana tarafından akrabası ve dayıları olan Neccâroğulları'na haber gönderdi. Neccâroğulları kılıçlarını kuşanıp geldi. Resûlullah (aleyhisselâm), Cuma namazını kılıp, Medine'ye hareket ettiler. Medine'ye geldiklerinde yolun iki tarafını dolduranlar "Resûlullah geldi! Resûlullah geldi!" deyip, sevinç gözyaşları döküyorlardı. Medine ulular Peygamberimizin devesi Kusva'nın yularına sarılarak: "Yâ Resûlallah, bize buyurunuz! Size yabancı olmayan, hürmet eden, düşmanlarınızla mücadeleye gücü yeten ailemizde misâfir olunuz!" diyorlardı. Resûlullah da "Deveyi kendi haline bırakınız. Çünkü, o me'murdur. Emîr olunduğu yere gider; ona yol veriniz!" diye onlara teşekkür ediyordu. Onlar da deveyi bırakıyorlardı. Deve, sonunda Neccâroğulları yurduna gelip çöktü. Peygamberimiz, "Akrabamız evlerinden hangisinin evi daha yakındır?" diye sorunca Neccâroğullarından Ebû Eyyûb-i Ensârî: "Yâ Nebîyyallah! Benim evim yakındır, işte şu evim, bu da kapı", diye göstererek Resûlullahı evine davet etti. Peygamberimiz (aleyhisselâm) Ebû Eyyûb-i Ensârî hazretlerinin evinde Mescid-i Nebevî, hücreler ve odalar bitinceye kadar kaldı. Ebû Eyyûb-i Ensârî, O'nun gece bekçiliğini ve muhafızlığını yaptı. Kendisi, hanımı Ümmü Eyyûb Fâtıma ve annesi Hind (radıyallahü anha) gece-gündüz, Resûlullah'a (aleyhisselâm) hizmet ettiler. Böylece Mihmandarlık makamı, Hazreti Âdem'den (aleyhisselâm) kıyâmet gününe kadar, hiç kimseye nasip olmayan bir şeref, Hazreti Ebû Eyyûb-i Ensârî'ye nasip ve ihsân olundu. Evlerinde, şahıslarına pek çok hadîs-i şerîf söylenmiştir. İlk gün Medine ahalisi, Hazreti Ebû Eyyûb-i Ensârî'nin evine geldi. Gelenlerin içinde Musevî âlimlerinden Abdullah İbn-i Selâm da vardı: Abdullah bin Selâm, Hazreti Muhammed'in (aleyhisselâm) cemâl-i şerîfine bakıp; "Bu yüz yalancı yüzü değildir" diyerek, hemen müslüman oldu.

Buyurdular ki: Bir defasında Resûlullah (aleyhisselâm) ile Hazreti Ebû Bekir'e yetecek kadar yemek hazırlayıp,

huzûrlarına götürdüm. Resûlullah (aleyhisselâm) “Yâ Ebâ Eyyûb! Ensâr’ın eşrafından otuz kişiyi davet et” buyurdu. Ben yemeğin azlığını ve belki Resûl-i ekrem (aleyhisselâm) bu yemeği çok zannettiler diye düşünürken tekrar, “Yâ Ebâ Eyyûb! Kureyş’in eşrafından otuz kişiyi davet et” buyurdular. Binlerce düşünce ile Kureyş’ten otuz kişi davet ettim, geldiler. O yemekten yediler, doydular. Bir mucize olduğunu anlayıp, imânları kuvvetlendi ve bir daha bîat ettiler. Gittiler sonra “Altmış kişi davet et” buyurdular. Ben mucize, olarak yemeğin azalmadığını gördüğümden, daha ziyâde sevinerek altmış kişiyi Hazreti Resûlullah’ın huzûruna davet ettim. Geldiler, o yemeklerden yediler. Hepsi Hazreti Resûlullahın mucizesini tasdîk ederek döndüler. Ardından: “Ensârdan doksan kişi çağır” buyurdular. Çağırdım, geldiler. Resûlullah’ın (aleyhisselâm) emri üzerine onar onar o sofraya oturup, yediler hepsi de bu büyük mucizeyi görüp, gittiler. Yemek ise benim götürdüğüm kadar, sanki hiç el sürülmemiş gibi duruyordu. Yine anlattılar; “Resûlullah’a (aleyhisselâm) dâima akşam yemeği yapıp, gönderirdik. Kalanını, bize geri gönderdiği zaman, ben ve Ümmü Eyyûb, Hazreti Resûlullah’ın elinin değdiği yerleri araştırarak, oralardan yer ve bununla bereketlenirdik. Yine bir gece, yapıp gönderdiğimiz soğanlı veya sarımsaklı yemeği Resûlullah geri çevirmişti. Onda elinin izini göremeyince, feryâd ederek yanına gittim. “Yâ Resûlallah! babam, anam sana feda olsun! Siz akşam yemeğini geri çevirdiniz. Fakat, onda elinin izini göremedim. Halbuki ben ve Ümmü Eyyûb, geri çevirdiğin yemekte elinin değdiği yerleri araştırmakta ve bununla bereketlenmekteydik.” dedim. Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdular ki; “Bu sebzede bir koku his ettim. Ondan yemedim. Ben melekle konuşan bir kişiyim.” “O yemek haram mıdır?” diye sorunca, “Hayır! Fakat ben kokusundan dolayı ondan hoşlanmadım.” buyurunca; “Senin hoşlanmadığın şeyden ben de hoşlanmam!” deyince Peygamberimiz (aleyhisselâm), “Siz onu yiyiniz.” buyurdu. “Bunun üzerine biz de ondan yedik ve bir daha Resûlullah’a (aleyhisselâm) o sebzeden yemek yapmadık.” Peygamberimizin Herise (keşkek) yemeğini çok sevdiğini Hazreti Eyyûb-i Ensârî hazretleri rivâyet etmiştir.

Resûlullah (aleyhisselâm) Medine-i Münevvere’de bir kuşluk vakti, müslümanların iki gözbebeği Hazreti Ebû Bekr-i Sıddîk ve Hazreti Ömer-ül-Fârûk ile karşılaştı. Üçü beraber Ebû Eyyûb-i Ensârî hazretlerinin evine gittiler. Evde olmadığını öğrenince, nerede olduğunu sordular. Bahçede çalışmakta olan Ebû Eyyûb-i Ensârî hazretleri, Resûlullah’ın (aleyhisselâm) sesini işitip koşarak eve geldi. “Merhaba Yâ Resûlallah! Hoş geldiniz. Arkadaşlarınızla beraber safa geldiniz” diyerek karşıladı. Bahçede çalıştığını beyan edip, hurma ağacından bir salkım kopararak geldi. Salkımda üç çeşit hurma vardı. Hazreti Resûlullah “Yâ Ebâ Eyyûb! Bu salkımdaki kuru hurmaları ayır” buyurunca; “Yâ Resûlallah! Emîr sizindir. Ancak, size hayvan kesip, et ikram edeceğim.” Resûlullah da; “Eğer hayvan keseceksen, sütlü hayvan kesme” buyurdu. Eyyûb-i Ensârî (radıyallahü anh) oğlak kesip, Ümmü Eyyûb (radıyallahü anha) da yarısını söğüş, diğer yarısını da kızarttı. Sıcak bir ekmek hazırladı. Etleri ekmeğin üzerine koyup, sofraya getirdi. “Yâ Resûlallah, buyurunuz” deyince, Resûlullah (aleyhisselâm); “Yâ Ebâ Eyyûb! Bu ekmek ile etten bir parça da kızım Fâtıma’ya götür, çünkü ben biliyorum ki; epey zamandan beri Fâtıma bu yemeği yememiştir.”Emîr yerine getirilip, sofra kalktıktan sonra Peygamberimiz “Bütün bu ni’metler, ekmek, et, hurma, taze hurma ne güzel. Bu ni’metler şükür ister.” buyurup ağladılar.“Nefsim, yed’i kudretinde olan Allahü teâlâya yemîn ederim ki, bu ni’metler yüzünden, yarın kıyâmet gününde siz suâl olunacaksınız” buyurduktan sonra ilâve ettiler;“Ancak, sağlığınızda elinize geçen ni’metleri yemeğe başlarken “Bismillah”, doyduğunuz zaman da “Elhamdülillahillezi eşbaanâ ve en âme aleynâ fe efdâle” diyerek Cenâb-ı Hakk’a şükür ve duâ ediniz. Zira, Cenâb-ı Hakk’ın verdiği rızık, bu sebeple, size kifâyet eder.” Gitmek üzereyken, “Yâ Ebâ Eyyûb! Yarın da sen bize gel” buyurarak davet etti. Davete icabet edip, Resûlullahın yanına gitti. Resûlullah (aleyhisselâm) Ebû Eyyûb-i Ensârî (radıyallahü anh) hazretlerini çok sevdiğinden, mükâfat olarak, o’na bir câriyesini ihsân edip, “Yâ Ebâ Eyyûb! Bu câriye hakkında Allahü teâlâdan hayır iste. Çünkü, bu câriye bizim yanımızda bulunduğu müddetçe, bundan hayırdan başka birşey görmedik” buyurunca, Resûlullah (aleyhisselâm) yanından ayrıldıkta; “Ben Fahr-i âlem hazretlerinin vasıyyetlerinde hayır görüyorum. O hayır da ancak bu câriyeyi âzad etmektir.” deyip âzad etti. Ebû Eyyûb-i Ensârî (radıyallahü anh) Peygamberimiz (aleyhisselâm) için, hergün bir sofra hazırlamak âdetiydi. Bu izzet ve ikramıyla derecesi çok yükseldi.

Hazreti Ebû Eyyûb-i Ensârî hazretlerinin Ensâr-ı kiram, Eshâb-ı kiram, Mihmandâr-ı Nebevî ve Hazreti Muhammed (aleyhisselâm) ve yakın arkadaşlarına ev sahipliği gibi üstünlüklerinin yanında daha pekçok hâlleri vardır. Bedir, Uhud, Hudeybiyye ve diğer bütün gazvelerde (harplerde) Resûlullahın yanında bulundu ve Resûlullahın hayır duâlarına kavuşdu. Bir çok muharebelerde sancakdarlık hizmeti ile şereflendi. Bu sebeple kendisine (Sancaktâr-ı Resûlullah)

ünvanı verildi. Resûlullah (aleyhisselâm) efendimiz, Eshâb-ı kiram arasında âhiret kardeşliği sözleşmesi yaptırırlarken, Hâlid bin Zeyd ile Mus'ab bin Umeyr hazretleri arasında da âhiret kardeşliği akdi yaptırmıştır. Hâlid bin Zeyd hazretleri Cemel ve Sıffînvakalarında, Hazreti Ali'nin yanında bulundu. Kumandanları arasında yer aldı. Hazreti Ali şehîd oluncaya kadar hep yanında bulundu. Suriye, Filistin muharebelerinde Mısır ve Kıbrıs'ın fethinde de bulundu. Gayet şecaatli ve pek kahraman idi. Bir muharebede bir özründen dolayı bulunamadığı için hep üzülürdü.

Hurmalarını çalan cinnîyi gece yakalayıp: "Bu zamana kadar çaldıklarını sana helâl ederim. Ancak bir şartım var. O da sizin zararınızdan kurtulmanın çaresini söylemendir." buyurunca cinnî, Haşr sûresinin sonunu okumaktır cevabını vermiştir.

Çok cömert idi. Evi herkese açıkdı. Eline geçeni Allah yolunda verirdi. Köleleri ve câriyeleri âzâd eder, onlara ihsânda bulunurdu. Sünnet-i seniyyeye çok bağlı idi. Dünyayı sevmez, dünyalıktan hoşlanmazdı. Resûlullah'ın (aleyhisselâm) vefâtından sonra sık sık Ravda-i mutahhara'ya gidip, ağlardı. Bir defa imâm olup, yanındakilere namaz kıldırdıktan sonra, arkadaşlarına: "Şeytân kalbime vesvese etti ve bana, bu insanların arasında imamlığa müstehak senden başka bir ferd yoktur. Sen şimdi insanların hepsinden efdalsin, bu açık bir hâldir dedi ve bundan sonra mecbûr olmadıkça imamlık yapmayacağıma kalbimi ucub ve riyadan koruyacağıma söz verdim" buyurdu.

Ebû Eyyûb-i Ensârî aynı zamanda ilim ve takvâda da çok ileri idi. Vahiy kâtipliğinde bulunmuştur. Hemen birçok Sahâbî kendisinden ilim ve hikmet dersleri almış, Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin doğru anlaşılmasında kendisine müracaatta bulunmuştur. Kurra-i Kirâm'dan yani, Kur'ân-ı kerîmi ezbere bilenlerin meşhûrlarından olup, Tabiînin kırâat âlimi idi. O her gittiği yerde "Mihmandâr-ı Nebevî" olarak büyük alâka ve hürmet görmüştür.

Hazreti Ali'nin, hilâfeti zamanında Basra vâlisi Abdullah bin Abbas'ın (radıyallahü anh) yanına gitmişti. İbn-i Abbas kendisini görünce ona pek çok hürmet etmiş ve konağını ailesine tahsis etmiştir. Basra'dan ayrılırken de, konağın bütün kıymetli eşyaları hediyye edildi. Yirmi bin, veya kırk bin dirhem gümüş ve yirmi veya kırk köle ihsân ve takdim edilmişse de, o köleleri âzâd etti ve paraları da onlara dağıttı.

Hazreti Muâviye zamanında Mısır'ı da ziyâret eden Ebû Eyyûb-i Ensârî burada da büyük hürmet ve alâka ile karşılanmıştır. Mısır Vâlisi Ukbe bin Âmir idi. Vâli ile aralarında şöyle bir hâdise geçti. Vâli bir gün akşam namazına gecikti. Cemâat bir hayli bekledi. Nihâyet cemaata gelip imâm oldu. Namazı geç de olsa kıldırdı. Cemâat arasında Ebû Eyyûb-i Ensârî de vardı. Namazdan sonra Ebû Eyyûb-i Ensârî Vâliye "Ey Ukbe, Resûl-i Ekrem'in (aleyhisselâm) akşam namazını geciktirenler hakkında şu sözünü duymadın mı?"Ümmetim, akşam namazını yıldızların gökyüzünü kaplamasına kadar tehir etmedikçe hayır üzeredir, yahut fıtrat üzeredir." Hazreti Ukbe, "Evet" diye cevap verince, "O halde akşam namazını niçin bu kadar geciktirdiniz?" diye sordu. Ukbe (radıyallahü anh) meşgûliyeti sebebiyle bu gecikmenin vâki olduğunu ifade edince, Ebû Eyyûb-i Ensârî "Yemîn ederim ki, senin bu yaptığını görerek halkın Resûlullah da böyle yapardı. Zehabına düşmesinden endişe ederim" dedi ve vâliyi ikaz ve işâret etti.

Onun Mısır seyahatinin asıl sebebi bir hadîs-i şerîfi, vâliden tahkîk etmekti. Resûl-i Ekrem'den (aleyhisselâm) rivâyet edilen hadîsi bizzat Peygamberden (aleyhisselâm) duyan Hazreti Ukbe'den başkası hayatta kalmamıştı. Ebû Eyyûb-i Ensârî, durumu Ukbe'ye bildirip, kendisini dinlemek istediğini söyledi. Ukbe mezkûr hadîs-i şerîfi şu şekilde anlattı: Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) buyurdu ki: "Her kim bu dünyâda bir mü'minin kusurunu örterse, Cenâb-ı Hak da kıyâmet gününde onun kusurunu örter." Hazreti Ebû Eyyûb böylece bir hadîsi tahkîk etmenin gönül huzûru ile Medine'ye dönmüştür. Onun için, Allah yolunda cihâd için cepheye gitmek ne ise, bir hadîs için de uzun yolları katetmek aynı derecede mukaddes bir vazîfeydi.

Hazreti Ebû Eyyûb, dört halife devrini de idrak ederek nihâyet Hazreti Muâviye'nin İstanbul fethi için teşkil ettiği orduya da yetişmiştir. Resûlullahın (aleyhisselâm) İstanbul fethi için verdiği müjdeyi kalbinin derinliğinde bir sır gibi saklıyordu. Yaşı ilerlemesine rağmen bu müjdeye kavuşma şerefi ve heyecanıyla dolu idi. Hicretin ellinci (m. 670) senesinde Mısır'a gelerek bizzat katıldığı bu ordu ile İstanbul önlerine kadar gelen Hazreti Ebû Eyyûb-i Ensârî, çarpışmalar sırasında hastalandı ve yatağa düştü. Hasta yatağından harbin seyrini takip ediyor ve bir an önce iyileşip, savaşmayı arzuluyordu. Ordu kumandanı Yezîd bin Muâviye kendisini bizzat gelip ziyâret etti. İyi olması temennisinde bulundu. Yezîd'in ziyâretinden memnun olan Ebû Eyyûb-i Ensârî ecelinin yaklaştığını hissederek, Peygamber efendimizin şu hadîs-i şerîfini rivâyet ederek "Kostantiniyye'de kalenin yanında bir recul-i sâlih defn olunacaktır" vasıyyette bulundu: "Şayet

burada vefât edersem, cenâzemi hemen defn etmeyin. Ordunun gidebileceği yerin en ileri noktasına kadar götürün ve beni oraya defn edin.” Mihmandâr-ı Nebevî, demek ki, manevî olarak defn edileceği yeri görmüş ve müslümanların hayâli olan İstanbul fethine bir adım daha yakınlaşmak istemişti. Gerçekten bir müddet sonra Hazreti Ebû Eyyûb-i Ensârî rûhunu Rahmân’a teslim eyledi. Vasıyyeti üzerine askerler nâşını elleri üzerinde ordunun vardığı en uç noktaya taşıdılar. Tekbir ve duâlarla defn ettiler.

Hazreti Ebû Eyyûb-i Ensârî sağlığında göremediği o fethi vefâtından sonra kabrinden temaşa etmek istemişti. Bu bakımdan İstanbul’un manevî fâtihi olarak kabûl edilen Ebû Eyyûb-i Ensârî, bu toprakları asırlardır şereflendirmiş ve nurlandırmıştır. Onun defn edilmesinden sonra ordu kumandanı Yezîd, mezarına bir zarar gelmemesi için, Bizans Kayserine bir elçi gönderdi. Orada yatanın Peygamber Mihmandarı olduğunu ve Ona gelecek en küçük bir zararın, İslâm dünyâsında bulunan bütün kiliselerin yıkılıp yerle bir olmasına sebep olacağını ihtar etti. Gerek bu tehdit, gerekse Hazreti Peygamberin büyük Sahâbîsi olması sebebiyle, Hıristiyanlar onun mezarına zarar verememiş, hattâ müslümanlar gibi onun mezarını ziyâret ederek manevî yardımını dilemişlerdir. Zamanla o mezarda yatan zâtın hüviyeti Bizanslılarca unutulmuş, fakat manevî havası sonraki asırlarda da devam etmiştir.

Bundan sonra İstanbul üzerine daha pek çok sefer tertip edilmiştir. Ancak her defasında muhkem kalelerle korunan şehir feth edilememiş, bu şeref Osmanlı Padişahı Fâtih Sultan Mehmed Hân ve askerlerine nasip olmuştur. Osmanlı Sultanı Fâtih Sultan Mehmed Hân (1429-1481) İstanbul’un fethini gerçekleştirdikten sonra devrin büyük âlim ve gönül sultanlarından Akşemseddîn hazretlerine: “Ey benim muhterem Hocam! Târih kitaplarının yazdığına göre, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (aleyhisselâm) efendimiz hazretlerinin mihmandarı Ebû Eyyûb el-Ensârî’nin (radıyallahü anh) mübârek kabri, burada (İstanbul) kalenin yakın bir yerindeymiş. Himmetinizle kabr-i şerîfin yerini bulmak ve bilmek arzusundayım” buyurunca Akşemseddîn, Sultana hitaben; “Sultanım ben geceleri şu semtte bir yere nûr inmekte olduğunu görüyorum. Zan ederim ki, o nûrun indiği yerde, o mübareğin kabr-i şerîfi olsa gerektir” buyurdu. Beraber bugünkü türbenin bulunduğu yere geldiler. Akşemseddîn hazretleri bir müddet teveccühte bulunduktan sonra: “Evet, Hazreti Ebû Eyyûb el-Ensârî’nin rûh-u şerîfi ile şimdi mülakat ettim, İstanbul’un fethini tebrik edip, “Beni zulmet-i küfürden kurtardın.” buyurarak ferah ve sürûrünü belirtti buyurunca, Fâtih Sultan Mehmed Hân ve Akşemseddîn ile maiyeti hep beraber, işâret edilen yere geldiler. Sultan Fâtih, Akşemseddîn hazretlerine; “Efendim! Kabri şerîfin yerini tayin buyurunuz ki, üzerine türbe yapalım” dedi. Akşemseddîn hazretleri şimdiki türbenin bulunduğu yerde bir müddet teveccüh ve murâkabede bulunduktan sonra, mezarın baş tarafından bir yeri göstererek: “Burasını kazınız. İnşâallahü teâlâ, iki arşın sonra yazılı bir mermer çıkacaktır. İşte orası Hazreti Mihmandâr-ı Ebû Eyyûb el-Ensârî’nin kabr-i şerifidir” buyurdu. İşâret edilen yer kazıldı. Buyurduğu gibi yazılı mermer bulundu. Sultan Fâtih, Akşemseddîn hazretlerinin kerâmetine hayran kalıp, ziyadesiyle memnun oldu. Fâtih Sultan Mehmed Hân, Ebû Eyyûb-i Ensârî hazretlerinin kabri üzerine bir türbe, Akşemseddîn ve ailesine mahsûs odalar ile bir de câmi-i şerîf bina ettirdi. Burası bütün müslümanların ziyâretgâhı haline geldi. Câmi-i şerîfe 1136 (m. 1723) senesinde iki uzun minare yapıldı. Osmanlı Sultanı Üçüncü Selim Hân 1203 (m. 1789), 1223 (m. 1807) Eyyûb Sultan Câmii’ni 1215 (m. 1800) senesinde yeniden yaptırdı. İlk Cuma namazında Sultan Selim Hân da bulundu. Eyyûb Sultan Câmii’nin son tamirini 1380 (m. 1960) senesinde devrin başvekîli Adnan Menderes yaptırdı. Türbenin son tamirini Osmanlı Sultanlarından ikinci Mahmud Hân 1255 (m. 1808), 1223 (m. 1839) yaptırdı. Sanduka üzerindeki yazılar, Sultan’ın el yazısıdır. Türbedeki asılı levhadaki iki beyti Sultan Üçüncü Selim Hân söyleyip, devrin meşhûr hattadı Yesârîzâde yazmıştır.

Alemdâr-ı Kerîmi şâh-ı iklimi risâletsin
Muinim ol benim, dâim, bâhakkı Hazret-i Bari
Selîm ilham i her dem, yüz sürer bu Ravza-i Pâke
Şefaatle kerem kıl, yâ Ebâ Eyyûb el-Ensârî

Hazreti Ebû Eyyûb el-Ensârî, Peygamber efendimizden bizzat işiterek 150 hadîs-i şerîf rivâyet etti. Bunlardan bazıları şunlardır:

Bir gün Hazreti Hâlid bin Velîd’in oğlu Abdurrahmân muharebe sırasında yakaladığı dört esîrin katlini emretmişti. Dördünün de atılacak oklarla can vermesini istemişti. Ebû Eyyûb bunu haber alınca Abdurrahmân’ı ikaz etmiş ve “Resûl-i Ekrem’den (aleyhisselâm) işkenceli ölümleri nehy ettiğini duydum” diyerek bir hadîs-i şerîf nakletmiştir.

Bir başka rivâyetinde:

Bir adam Resûlullaha gelerek, “Yâ Resûlallah, bana veciz şekilde nasîhat eder misin?” dedi. Bunun üzerine Resûlullah (

aleyhisselâm) nasîhat isteyen o adama şöyle dedi:“Namazını kıldığın zaman, sanki dünyâya veda ediyormuşsun gibi ol, yarın özür dileyeceğin bir sözü söyleme, insanların elindekinden ümidini kes.”

“Ramâzan-ı şerîf ayında tamamen oruç tuttuktan sonra, şevval ayında altı gün daha oruç tutan kimse, bütün sene oruç tutmuş gibi olur.”

“Kim Allaha ortak koşmadan ibâdet eder, namazı kılar, zekâtı verir. Ramazan ayında oruç tutar ve büyük günahlardan sakınırsa, muhakkak onun için Cennet vardır.” Eshâb-ı kiram, “Yâ Resûlallah! Büyük günahlar nelerdir?” diye sordular. Resûlullah buyurdu ki: “Allah’a ortak koşmak, müslüman bir kimseyi öldürmek ve cihâddan kaçmaktır.”

“Kılınan her namaz hatalara bir set çeker.”

“Sizden birisi helaya gittiğinde kıbleye yönelmesin ve kıbleye dönmesin.”

“Akşam namazına, yıldızlar doğmadan önce acele ediniz.”

“Sadakanın efdali, (en faziletlisi) akrabaya verilendir.”

“Bir müslümana, din kardeşini, üç günden daha fazla terk etmek, karşılaştıklarında birbirinden yüz çevirmek helâl olmaz. Bunların en hayırlısı ilk önce selâm verendir.”

“Bir mücâhidin, fî sebilillah, düşmana hücum ve garat (akın) etmek üzere hareket ve faaliyette iken, üzerine güneşin doğması ve yine akşam üzeri harb meydanında karargâhına (gecelemek için) dönmesi Allahü teâlâ indinde, güneşin üzerlerine doğup, battığı bütün dünyâ mal ve mülkünden daha efdal, daha hayırlı ve sevâbdır.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-3, sh. 49

2) Taberî Târîhi cild-3, sh. 2324

3) Üsûd-ül-gâbe cild-5, sh. 143

4) Hadikat-ul-cevâmi cild-1, sh. 243

5) Sahîh-i Müslim cild-1, sh. 243

6) Ensâb-ül-eşrâf cild-1, sh. 267

7) Semhudî Vefâ-ül-vefâ cild-1, sh. 190

8) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 998